

N:o 54.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 Maj 1885, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående nedsättning i den vissa hemman åliggande afgäld för upphörd arbetskyldighet till Månstorps kungsgård. (I.-A.)

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt, till Stats-Utskottets förberedande behandling remitterad motion (N:o 108) har Herr *M. Dahn* föreslagit, att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i 1883 års Riksdags beslut, angående upphörande af arbetskyldighets utgörande in natura till vissa kungsgårdar i Skåne, att arbetskyldige till Månstorps kungsgård måtte få ersätta denna skyldighet med 4 tunnor korn om året för hvarje helt arbete att lösas efter årets markegångstaxa.

I det af Kammarrådet L. E. Cassel år 1844 afgifva utlåtande, angående arbets- och hofveriskyldigheten till åtskilliga kungsgårdar inom vårt land, meddelades, att till bruk och skötsel af kungsgården Månstorp i Ingelstads socken och Oxie härad af Malmöhus län anslagits $14\frac{7}{16}$ mantal, indelade i $16\frac{1}{2}$ hofverier, hvilkas skyldigheter blifvit bestämda genom ett den 5 Januari 1706 upprättadt och den 24 Mars samma år af guvenörsemetet för Skåne fastställt så kalladt arrende-kontrakt öfver de genom indelningskommissionens beslut kungsgården

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 4 Saml. 1 Afd. 45 Häft.

underlagde arbetsbönders arbete, afling och körsling. Enligt den af Kammarrådet Cassel verkställda uträkning bestod hvarje helt hofveris arbetskyldighet i sammanlagdt 34 öke- och $72\frac{1}{3}$ drängedagsverken, hvilka arbetsprestationer uppskattats till 74 riksdaler banko, eller i deremot svarande spanmål till 11 tunnor, hälften råg och hälften korn. De arbetskyldige hafva emellertid alltjemt vägrat erlägga detta belopp och utbetalt endast 4 à 5 tunnor spanmål för hvarje hofveri.

Under åberopande af den utredning i detta ämne, som finnes intagen i Skatteregleringskomiténs den 13 September 1882 afgifna betänkande, får Utskottet erinra, hurusom, sedan Kongl. Maj:t på grund af bemälda Komiténs förslag i ämnet förelagt 1883 års Riksdag en proposition om arbets- och hofveriskyldighetens upphörande samt Riksdagen i hufvudsak godkänt denna proposition, Kongl. Maj:t den 15 Juni samma år utfärdat förordning angående reglering af arbets- och hofveriskyldigheten till vissa kronans egendomar. I denna förordning stadgades, att arbets- och hofveriskyldigheten skulle upphöra samt att såsom ersättning för denna skyldighets upphörande en årlig afgäld skulle åläggas hofverihemmanen; och åsyftade regleringen jemväl en verklig skattelindring för de arbetskyldige hemmanen. Sedan en förvandlingsräkning i enlighet med grunderna i nämnda förordning blifvit inom Kammarkollegium verkställd angående den afgäld, som borde erläggas för upphörd hofveriskyldighet till Månstorps kungsgård, har, enligt hvad Utskottet inhemtat, Kollegium i skrifvelse den 4 Mars 1884 till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län, under förklarande att arbetskyldigheten af ifrågavarande hemman skulle från och med 1884 års början anses hafva upphört, bestämt årliga afgälden från de till kungsgården anslagne $14\frac{1}{16}$ mantal till sammanlagdt 88 tunnor 22 kappar råg och 88 tunnor 22 kappar korn att utgöras efter medelvärdet af 1834--1843 årens markegångspris med 1,783 kronor 66 öre.

Om ock de till Månstorps kungsgård arbetskyldige, på grund deraf att de förut undandragit sig att fullgöra den arbetskyldighet eller erlägga den ersättning därför, som, enligt den af Kammarrådet Cassel gjorda uträkning, dem ålegat, genom omförmälda, år 1883 beslutade reglering af arbets- och hofveriskyldigheten i Skåne icke faktiskt tillskyndats någon fördel, synes dock denna omständighet icke innebära giltig anledning att, såsom motionären föreslagit, bereda dem fördelar utöfver hvad som tillkommit öfrige arbetskyldige, de der hittills behörigen fullgjort sina skyldigheter i detta hänseende. Med afseende härå och då reglering af ifrågavarande onera så nyligen som år 1883 egt rum,

synes skäl icke förefinnas till åtgärder i det syfte motionären afsett, hvadan Utskottet hemställer,

att Herr M. Dahns förevarande motion må af Riksdagen lemnas utan afseende.

Stockholm den 8 Maj 1885.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
